

(فرستنده: بیژن تلیانی)

شعر و شاعری

بهارزایی آهو؛ برگزیده‌ی شعرهای م. آزاد (مشرف آزاد تهرانی)، تهران، دارینوش، ۱۳۸۵، ۱۲۸ ص.
نمونه‌ی شعر:

پرنده‌ها به تماشای بادها رفتند / شکوفه‌ها به تماشای
آب‌های سپید / زمین عریان مانده است و باغ‌های گمان / و یاد
مهر تو / ای مهربان‌تر از خورشید.

سفینه‌ی عشق؛ دیوان اشعار علی محمدیان (مسافر همدانی)، با مقدمه‌ی علی صدری (نایب‌الصدر افشار ارموی) و غلام‌رضا دانش‌فروز (شبرگرد ارموی)، یاز نشریاتی، ۱۳۸۴، ۳۷۸ ص.

نمونه‌ی شعر این شاعر که در صفحه‌ی ۳۴۲ کتاب چاپ شده است، این «غزل موشح» به نام «سیدحسن امین» است که استاد ادیب خراسانی مقیم لندن در پاسخ آن غزل موشح، این قطعه را ساخته است:

سروده شعر تری شاعری هنرور و ماهر
که کرده است تخلص به شعر خویش مسافر
سروده است موشح غزل به نام بزرگی:

«امین، پروفیسور عصر و فیلسوف معاصر»
شاعر در صفحه‌ی ۳۴۱ به او چنین پاسخ داده است:

از ادیبان وطن شعر تری بر ما رسید
دل درون سینهام از شوق معنایش تپید
اعلم علم معاصر، فیلسوف محتشم

سنبل گلزار طاها کو «امین» است و امید
شعر زنان افغانستان؛ به کوشش دکتر مسعود میرشاهی،
تهران، نشر افکار و نشر شهاب، ۲۸۵ ص.

سرزمین کنونی افغانستان سرزمینی است که زبان فارسی با لهجه‌ی «دری» از بدو شهرنشینی انسان‌ها در آن رایج بوده است. سرزمینی که گهواره‌ی شعرای نامدار می‌باشد و امروز نیز چکامه‌های زیبای‌شان سرآمد روزگار است. در این سرزمین نصف جمعیت زنان هستند که هیچ‌گاه نتوانسته‌اند آزادی سخن داشته باشند و تمام قریحه‌های زیبای‌شان نشکفته، پرپر شده است.

گوهر شعر و دیگر استعدادهای هنری زنان در جامعه‌های فارسی‌زنان، از رابعه‌ی بلخی و مهستی خجندی گرفته تا قره‌العین، پروین و فروغ و... در تنگنای تعصبات، کم‌بینی و کوتاه‌فکری جامعه پزمرده و پایمال شده است. جایگاه شعر زن در حوزه‌ی زنان و فرهنگی که به‌خاطر شعرش آوازه‌ی جهان است به سبب شرایط گوناگون هنوز ناشناخته مانده است و نمی‌دانیم که نخستین زن شاعر این فرهنگ چه کسی بوده است؟ در کشورهای فارسی‌زبان امروزی، تعداد کتاب‌هایی که به شعر زن پرداخته‌اند،

حافظ از ناشران، نویسندگان و علاقه‌مندانی که بخواهند کتاب‌هایشان در بخش تازه‌های کتاب معرفی شود، دعوت می‌کند که دو نسخه از کتاب مورد علاقه‌ی خود را به نشانی «تهران - تقاطع فلسطین و انقلاب ساختمان مهر - شماره‌ی ۲ - کدپستی ۱۴۱۶۸ - دفتر ماهنامه‌ی حافظ» ارسال نمایند.

مهندس حجت‌حیدری

ادبیات

پرده‌پندار و در دیار صوفیان؛ علی دشتی، به کوشش دکتر مهدی ماحوزی، تهران، زوار، ۲۱۴ ص.

علی دشتی نویسنده‌ی بزرگ معاصر و منتقد چیره‌دست پس از مبادرت به انتشار روزنامه‌ی شفق سرخ در کنار آن به نشر چند اثر سیاسی، ادبی و چند ترجمه توفیق یافت. آثاری چون ایام محبس در زمینه‌ی تاثیرات ناشی از حبس‌ها، تبعیدها و دوران تحت نظر و سایه، فتنه، جادو و هندو در زمینه‌ی داستان‌نویسی و ادبیات داستانی و سر تفوق آنگلساکسن، اعتماد به نفس و تطور ملل و دیگر آثار، توانست علی دشتی را به‌عنوان یک نویسنده، نقاد سیاسی ادبی و یک داستان‌نویس توانا و در عین حال بی‌باک معرفی نماید. این اثر که انتقادی ست منزه از شایبه غرض و مبالغه و منظور از آن روشن کردن ذهن ساده‌ی جوانان است به حقیقت تصوف و عرفان و جوهره‌ی آن و نیز کنارزدن پرده‌پندارهای باطل و بی‌اساس ضمن آن که عطار را به‌عنوان عارف و شاعر نیشابور معرفی می‌کند، کتاب تذکرة الاولیای او را با محک نقد علمی سنجیده. حقیقت عرفان و تصوف را از خلال کلمات مشایخ بیرون می‌کشد.

کتاب در دیار صوفیان دنباله‌ی کتاب پرده‌پندار است، با این تفاوت که نویسنده به انتقاد تنها اکتفا نکرده، این بار تصوف و عرفان راستین را معرفی و تفاوت فاحش میان صوفیان و عارفان بزرگ و متظاهران به عرفان و تصوف را آشکار کرده است.

اندک است. با توجه به آن چه آمد در کشورهای پارسی گوی کم تر به تاریخ ادبیات زن پرداخته شده و یک مطالعه‌ی دانشگاهی و جدی در این مورد لازم است.

نخستین کسی که این کار را در افغانستان انجام داد، ماگه رحمانی بود که کتابی به نام **پرده نشینان سخنگوی** را تألیف کرد. در این کتاب فهرستی از زنان شاعر در طول تاریخ آمده است. کتاب حاضر نمونه‌ی اشعار زنان افغانستان می‌باشد. همراه شرح حال کوتاهی از سراینندگان اشعار.

(فرستنده: بیژن تلپانی)

بی زمین تر از درخت (مجموعه‌ی شعر)؛ رضا فلاح (بجنوردی)، با مقدمه و ویراستاری بهروز وندادیان، تهران، انتشارات نسل مروارید، ۱۳۸۵، ۱۴۴ ص.

نمونه‌ی شعر: از این کمائی‌ی پنهان آمده‌ایم / از افق تا عرصه‌ی جادو / پاورچین، پاورچین / و گنگ واژه‌های رسیدن / تکرار می‌شویم / در فراسوی سرودن / بی‌خبر / که عشق را تفسیری نیست.

از این شاعر در پایان این کتاب ۲۸ شعر در قالب «هاشور» (طرح / هایکو) چاپ شده است که بعضی از آن‌ها قبلاً در **حافظ** به چاپ رسیده است.

کوچه‌های موازی (مجموعه‌ی شعر)؛ سارا پرتو، انتشارات پرچالش، تهران، ۱۳۸۵، ۱۱۲ ص.

نمونه‌ی شعر:
بارها گفتم که می‌آید صدای زندگی
گفتنی‌ها می‌توان گفت از جلای زندگی
جاهلان گفتند کاین درد است و درمان مردن است
گویم اما زندگی باشد دواي زندگی

دیشب از پهنه‌ی اندیشه گذشتم؛ مجموعه‌ی شعر، حسین پاییزی، انتشارات کلام شیدا، تهران، ۱۳۸۲، ۳۰۴ ص.

نمونه‌ی شعر:
دارم سحر پیامی آن شوخ خوش لقا را
گفتم: ز درد هجران طاقت نمانده ما را
این دور پنج روزه باری نیززد آن‌که
بر حُسن خود بنازی افزون کنی جفا را
دل برده با نگاهی منکر به جرم خویش است
یارب به ما ببخشا دلدار دلربا را

تاریخ

تاریخ نهضت‌های ملی ایران (از جدال مشروطه تا سقوط جبهه‌ی ملی)؛ عبدالرفیع حقیقت (رفیع)، انتشارات

کومش، تهران، ۱۳۸۵، ۶۲۴ ص.

محرمان خلوت انس؛ (زندگی‌نامه‌ی دبیران پیش‌کسوت ادبیات فارسی سبزوار)، به اهتمام جواد جعفری‌نسب، سبزوار، نشر ابن‌یمین، ۱۳۸۵، ۱۷۴ ص.

این کتاب چنین بخش‌بندی شده است: ۱- فصل اول، شامل احوال دبیران پیشگام ادبیات فارسی در سبزوار (مانند یحیی آقای مییدی، محمد جمشیدیان، فیض‌الله ادیب، محمدتقی کیهانفر، دکتر رضا مصطفوی، دکتر ابوالفضل مصفا، محمدتقی مروجی و محمود بیهقی)؛ ۲- فصل دوم، پیش‌کسوتان (مانند دکتر سیدمحمد علوی‌مقدم، محمدرضا شاهرخی، حسن مروجی، سید محمدتقی معین، محمود ادب، سعید شریفان، حسن محتشم و فخرالسادات عربشاهی)؛ ۳- کارشناسان زبان و ادبیات فارسی؛ ۴- سرانجام شرح حال «شهید عباس‌علی صمیم‌پور» از دبیران ادبیات فارسی سبزوار که در شلمچه شهید شده است. به قلم محمدعلی فتاحی ثانی.

داستان

تولد مبارک (داستان)؛ محدثه رضایی، انتشارات شمس طیار، قم، ۱۳۸۳، ۸۸ ص.

نشریات ادواری

تاریخ ایران معاصر؛ فصلنامه‌ی تخصصی، سال نهم، شماره‌ی ۳۶ (زمستان ۱۳۸۴)، به مدیریت محمدحسین طارمی، سردبیری موسی فقیه حقانی، با گزارش «سومین نشست مطبوعات در آستانه‌ی انقلاب اسلامی»، توسط مرتضی رسولی‌پور.

مجله‌ی علوم اجتماعی؛ فصلنامه‌ی فرهنگی - اجتماعی، به مدیریت دکتر حسین بهروان، دوره‌ی اول، شماره‌ی ۴ (زمستان ۱۳۸۳) با مقاله‌هایی از دکتر رضا انزابی‌نژاد، حسین بهروان، داریوش حیدری بیگونند، هما زنجانی‌زاده، علی‌اصغر سیلانیان طوسی، محمدتقی شیخی، رامپور صدرنبوی، محمود کتابی، عبدالعلی لهسایی‌نوده، محمد مظلوم خراسانی، منصور وثوقی.

نصیحت؛ نشریه‌ی هفتگی، تهران، انتشارات سرزمین باران، محمد مطهر، جلد سوم، از ۷۷/۵/۱۲ تا ۸۰/۵/۱ و جلد چهارم از ۸۰/۵/۸ تا ۸۳/۴/۲۹، آخرین شماره دوشنبه ۹ مرداد ۱۳۸۵ (سال پانزدهم، شماره‌ی ۷۱۸). بر پیشانی مجموعه‌های این نشریه، این پیام ضبط شده است: «ما لسانمان باید لسان نصیحت باشد. (حضرت امام خمینی (ره)).»